Historia

Początki Ratownictwa Medycznego w Polsce mają źródło w Zarządzie Głównym Polskiego Czerwonego Krzyża. Polskie Towarzystwo Czerwonego Krzyża zostało utworzone w 1919 roku i zajmowało się m. in. organizowaniem Stacji Pogotowia Ratunkowego, stacji krwiolecznictwa i drużyn ratowniczych. W pierwszych latach powojennych na terenie Polski istniały 32 zorganizowane przez PCK stacje Pogotowia Ratunkowego. Służbę zdrowia w powojennej Polsce regulowała wtedy ustawa z dnia 28 października 1948 roku „O zakładach społecznych służby zdrowia i planowej gospodarce w służbie zdrowia". W 1948 roku Rada Państwa zleciła Ministerstwu Zdrowia zorganizowanie pomocy doraźnej w całym kraju. Realizatorem ustawy został Polski Czerwony Krzyż, któremu powierzono to zadanie oraz niezbędne kredyty. Od roku 1951 za nadzór i organizację Stacji Pogotowia Ratunkowego w kraju zaczęły odpowiadać Wydziały Zdrowia Powiatowych Rad Narodowych. W latach od 1949 do 1967 powstawały na terenie województwa rzeszowskiego powiatowe i miejskie Stacje Pogotowia Ratunkowego. Na podstawie zarządzenia Ministra Zdrowia z dnia 12 lipca 1951 r zostały również zorganizowane Kolumny Transportu Sanitarnego. Były to samodzielne jednostki budżetowe podległe bezpośrednio właściwemu Wojewodzie. Ich zadaniem było świadczenie bezpłatnie usług transportowych oraz łączności na rzecz jednostek Służby Zdrowia. Do zadań Kolumn Transportu Sanitarnego należało też dbanie o sprawność posiadanych pojazdów i ich remonty.

Pierwsza Rejonowa Stacja Pogotowia Ratunkowego w Krośnie została utworzona 1 listopada 1949 roku przez rzeszowski oddział PCK. Współzałożycielem i jednocześnie pierwszym kierownikiem Powiatowej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Krośnie był dr. med. Henryk Starzyk, który pełnił funkcję kierownika Stacji do 30 listopada 1951 roku. W okresie od 15 listopada 1949 do 15 grudnia 1952 dyżury w Stacji pełnili dr. med. Jan Hoduńko oraz dr. wszech nauk medycznych Adam Walker, który od dnia 1 stycznia 1952 roku obejmuje stanowisko kierownika Powiatowej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Krośnie. Dr. Adam Walker pełnił stanowisko kierownika Stacji do 30 kwietnia 1964. Następnym kierownikiem Stacji został lek. med. Mieczysław Pohl, który pełnił tę funkcję od 1 listopada 1970 roku. W okresie od 1957 do 1958 roku, dyżury w Stacji Pogotowia ratunkowego pełniła też dr. med. Janina Petryńska.

Pierwszego października 1972 roku został utworzony Zespół Opieki Zdrowotnej w skład którego weszły dotychczasowe jednostki samodzielne: Szpital Powiatowy w Krośnie, Powiatowa Przychodnia Obwodowa i Powiatowa Stacja Pogotowia Ratunkowego w Krośnie. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 20 lutego 1973 r. „W sprawie organizacji Zakładów Opieki Zdrowotnej" zespoliło lecznictwo zamknięte i otwarte oraz Stacje Pogotowia Ratunkowego w jedną instytucję: tzw. Zakłady Opieki Zdrowotnej. Tabor samochodowy był remontowany i zarządzany przez Kolumnę Transportu Sanitarnego w Krośnie, która zyskała status Wojewódzkiej wraz z utworzeniem województwa krośnieńskiego w 1975 roku. W takim schemacie ZOZ w Krośnie przetrwał do 1 kwietnia 1976 roku, kiedy to przekształcony został w Wojewódzki Szpital Zespolony w Krośnie.

W pierwszych latach powojennych siedziba Stacji Pogotowia Ratunkowego w Krośnie mieściła się na ulicy Staszica. W latach siedemdziesiątych Stację Pogotowia przeniesiono do ocalałych po wojennych zniszczeniach budynków krośnieńskiego lotniska. Kierownikiem Stacji Pogotowia był lek. med. Jerzy Najbar. Garaże Kolumny Transportu Sanitarnego początkowo były zlokalizowane na ulicy Walslebena, z której przeniesiono je również na lotnisko. W 1978 roku krośnieńskie Pogotowie Ratunkowe zostało przeniesione z lotniska do siedziby przy ówczesnej ulicy Wandy Wasilewskiej 9 (obecnie ul. Grodzka). Był to tzw. „barak" na terenie Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Krośnie, natomiast Wojewódzka Kolumna Transportu Sanitarnego została przeniesiona na ówczesna ulicę Mariana Buczka 1 (obecnie Naftowa) do budynków byłej krośnieńskiej Rafinerii Nafty. Następne przenosiny odbyły się w sierpniu 1983 roku. Krośnieńską Powiatową Stację Pogotowia Ratunkowego uruchomiono w dniu 15 września 1983 w budynku przychodni lekarskich na ulicy Marksa (obecnie Paderewskiego) jednak dużym minusem był brak w budynku dodatkowych pomieszczeń na ambulatoria i gabinety zabiegowe. Kierownikiem Stacji był lek. med. Edward Fularz.

Następne przenosiny krośnieńskiego Pogotowia Ratunkowego miały miejsce we wrześniu 1990 roku. Stację Pogotowia Ratunkowego uruchomiono w budynku dawnej siedziby PZPR przy ulicy Powstańców Warszawskich. Kierownikiem pogotowia był lek. med. Janusz Glazar. Dysponowano wtedy 12 karetkami w tym:

- 1 zespół reanimacyjny
- 1 zespół położniczy
- 3 zespoły ogólno – lekarskie
- 7 zespołów transportowych

W nowej siedzibie krośnieńskiego Pogotowia Ratunkowego z uwagi na bardzo dobre warunki socjalne dla personelu i pacjentów rozbudowano opiekę ambulatoryjną. Powstały następujące ambulatoria:

- ogólnolekarskie
- pediatryczne
- stomatologiczne
- analityczne
- szybkiej diagnostyki
- gabinet zabiegowy
- profili cukrów u osób cierpiących na cukrzycę

Ponieważ budynek przy ulicy Powstańców Warszawskich został w całości przejęty przez Bank Depozytowo – Kredytowy, krośnieńskie Pogotowie Ratunkowe przeniosło swoją siedzibę po raz siódmy w swojej powojennej historii. Na decyzję tą miało również wpływ oddanie do eksploatacji budynków nowego Szpitala Wojewódzkiego w Krośnie. Od 1997 roku stację Pogotowia Ratunkowego przeniesiono do budynku byłej administracji i Stacji Krwiodawstwa krośnieńskiego Szpitala przy ulicy Grodzkiej 45. Jednocześnie stanowisko Dyrektora w krośnieńskim pogotowiu obejmuje lek. med. Andrzej Jurczak. W dniach 9 i 10 lipca 1997 roku, podczas wizyty Papieża Jana Pawła II w Krośnie, Pogotowie Ratunkowe zabezpieczało Mszę Świętą na krośnieńskim lotnisku. Ze względu na tysiące pielgrzymów przybyłych do Krosna (około 500 tyś.) było to olbrzymie przedsięwzięcie, które wymagało przyjazdu ambulansów również z innych stacji Pogotowia Ratunkowego. Obszar mszy na lotnisku obsługiwało 11 R-ek, 19 karetek transportowych i 3 samochody do przewozu osób niepełnosprawnych. Terenowe stanowisko dyspozytorskie Ratownictwa Medycznego obsługujące wszystkie ambulanse oraz 24 wyposażone w łączność

radiową punkty medyczne mieściło się w ex-wojskowym samochodzie STAR 266 wypożyczonym od krośnieńskich krótkofalowców i stacjonującym na płycie lotniska. W każdym z punktów medycznych znajdowała się załoga w składzie: lekarz, trzy pielęgniarki, ratownik medyczny oraz pięciu harcerzy. Łącznie wykonano 447 medycznych czynności ratunkowych, w tym 347 na płycie Lotniska, oraz 74 transporty do krośnieńskich szpitali. W szpitalach pozostało 37 osób, które w ogromnej większości zostały na drugi dzień wypisane do domu. Nad bezpieczeństwem medycznym pielgrzymów ogółem czuwało około 1200 osób, natomiast organizatorem i głównodowodzącym tego wielkiego dla służb medycznych wyzwania był dyrektor krośnieńskiego Pogotowia, lek. med. Andrzej Jurczak.

Samodzielne Publiczne Pogotowie Ratunkowe w Krośnie zostało powołane zarządzeniem Wojewody Krośnieńskiego Nr. 122 z dnia 16 listopada 1998 roku i zarejestrowane jako Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w dniu 18 grudnia 1998 roku. Z chwilą utworzenia Samodzielnego Pogotowia Ratunkowego w Krośnie, firma objęła w posiadanie przekazany przez Organ Założycielski budynek przy ulicy Grodzkiej 45 oraz mienie ruchome wydzielone ze struktur Szpitala Wojewódzkiego w Krośnie. Pomimo kłopotów finansowych w 1999 roku udało się wywiązać ze wszystkich zobowiązań wobec pracowników oraz dostawców, a także zakupić nową karetkę transportową i sprzęt komputerowy. Jednak w dalszym ciągu część samochodów w była wynajmowana od Wojewódzkiej Kolumny Transportu Sanitarnego w Krośnie. Likwidacja WKTS-u jesienią 2000 roku skutkowała przejęciem przez krośnieńskie Pogotowie 20 pracowników i czterech karetek. Był to impuls dla dalszego rozwoju firmy. Jednak z biegiem czasu ambulanse sanitarne musiały spełniać coraz to wyższe wymogi określane w standardach dla karetek reanimacyjnych i wypadkowych. Dyrekcja Pogotowia przykładała maksimum starań aby, zarówno stare jak i nowe ambulanse były sukcesywnie wyposażane w nowoczesny niezbędny sprzęt i aparaturę medyczną służącą do ratowania ludzkiego życia.

Uchwalona przez Sejm RP w 2001 r. ustawa „O Państwowym Ratownictwie Medycznym” stała się dla dyrekcji Pogotowia Ratunkowego sygnałem do rozbudowania współpracy z innymi Służbami Ratowniczymi w celu utworzenia Zintegrowanego Systemu Ratownictwa Medycznego na terenie Krosna i powiatu krośnieńskiego. Efektem tego współdziałania przy aktywnym udziale Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej, Prezydenta Miasta Krosna i Starosty powiatu krośnieńskiego było rozpoczęcie w dniu 12.12.2001 roku pracy powiatowego Centrum Powiadamiania Ratunkowego (CPR) z siedzibą w budynku Państwowej Straży Pożarnej w Krośnie przy ul. Niepodległości. Dzięki temu przedsięwzięciu wszystkie zgłoszenia o zdarzeniach wpływały równocześnie do dyspozytora medycznego CPR-u i oficera dyżurnego Straży Pożarnej. Pozwoliło to na znacznie szybsze dysponowanie do akcji ratowniczych odpowiednich sił i środków zarówno w zakresie Ratownictwa Medycznego jak i Służb Pożarniczych. CPR stał się głównym stanowiskiem dyspozytorskim i koordynującym dla zespołów działających w systemie Ratownictwa Medycznego na terenie powiatu krośnieńskiego tj. 7 zespołów Ratownictwa Medycznego – 2 reanimacyjnych i 5 wypadkowych.

W roku 2002 dyrekcja SPPR w Krośnie podjęła starania o pozyskanie środków finansowych w ramach programu Ministerstwa Zdrowia „Zintegrowane Ratownictwo Medyczne”. Przedsięwzięcie zakończyło się sukcesem w postaci uruchomienia w 2003 roku w Rymanowie podstacji SPPR oraz zakupu nowego ambulansu na bazie samochodu Mercedes Sprinter dla zespołu Ratownictwa Medycznego stacjonującego w nowej podstacji „Rymanów”. Po licznych negocjacjach i spotkaniach udało się również pozyskać środki na zakup nowego sprzętu radiołączności, ponieważ radiotelefony grubo przekroczyły ponad 10 lat intensywnej eksploatacji i jednocześnie nie mogły pracować w nowych standardach, wprowadzonych przez znowelizowaną w 2001 roku Ustawę o „Prawie Telekomunikacyjnym”.

Na początku 2006 roku przy zaangażowaniu władz Gminy i Miasta Jedlicze i pozytywnym zaopiniowaniu wniosku u Pełnomocnika ds. Ratownictwa Medycznego Wojewody Podkarpackiego uruchomiono w Jedliczu nową podstację SPPR. W 2009 roku dzięki dotacji od Samorządowców (od Starosty krośnieńskiego – 100 tys. zł, od Prezydenta Miasta Krosna 50 tys. zł) w krośnieńskim Pogotowiu Ratunkowym przeprowadzono nowe inwestycje. Przy ul. Grodzkiej powstał duży garaż z miejscem do mycia i sprzątania karetek. Po modernizacji w 2010 roku budynku Pogotowia i wykonaniu niezbędnego zaplecza technicznego oraz nowych połączeń teleinformatycznych nastąpiło wygaszenie CPR-u w siedzibie Państwowej Straży Pożarnej w Krośnie i uruchomienie Dyspozytorni Medycznej w budynku Pogotowia Ratunkowego przy ulicy Grodzkiej. W lipcu 2011 roku utworzono następne podstacje SPPR w Dukli oraz Korczynie. Od czerwca 2013 roku zespół specjalistyczny Ratownictwa Medycznego został przeniesiony z Dukli do nowej podstacji SPPR w Miejscu Piastowym. W tym samym czasie likwidacji uległa podstacja Pogotowia w Korczynie.

Po przeprowadzeniu optymalnego rozlokowania podstacji i zespołów Ratownictwa Medycznego na terenie powiatu krośnieńskiego oraz niezbędnej modernizacji budynku i zaplecza technicznego Pogotowia następnym etapem ewolucji struktury SPPR było dostosowanie się do planów Wojewody Podkarpackiego dotyczących zmian w systemie Państwowego Ratownictwa Medycznego i utworzenia Skoncentrowanych Dyspozytorni Medycznych w Rzeszowie, Krośnie, Mielcu, Sanoku i Przemyślu. Z inicjatywy Starosty Krośnieńskiego Jana Juszczaka, w dniu 5 maja 2013 roku odbyło się robocze spotkanie poświęcone uruchomieniu w Krośnie Skoncentrowanej Dyspozytorni Medycznej obejmującej zasięgiem cztery powiaty: krośnieński, jasielski, dębicki i ropczycko – sędziszowski. Przedsięwzięcie to wymagało budowy całkowicie nowej struktury teleinformatycznej numeru alarmowego 112 (OST112) oraz radiokomunikacyjnej umożliwiającej cyfrową łączność z wszystkimi zespołami Ratownictwa Medycznego, które będą zarządzane i koordynowane przez SPPR. W grudniu 2013 roku firma AKSEL z Rybnika dostarczyła do siedziby SPPR nowoczesną infrastrukturę Systemu Wspomagania Dowodzenia "ConSel". Zakupiono też i zainstalowano rezerwowy system zasilania Skoncentrowanej Dyspozytorni Medycznej.

Od początku roku 2014 pracownicy działu informatyki i radiołączności SPPR kolejno instalowali i uruchamiali poszczególne elementy systemu: cyfrowe radiotelefony i przemienniki oraz komputery systemu wspomagania dowodzenia na podstacjach. Jako pierwszy, w dniu 4 kwietnia 2014 roku w nowym, cyfrowym systemie łączności wystartował obszar powiatu krośnieńskiego. Porozumienie zawarte w dniu 8 kwietnia 2014 roku pomiędzy stronami tj: SPPR w Krośnie jako podmiotem tworzącym SDM, a Szpitalem Specjalistycznym w Jaśle, SP ZOZ w Strzyżowie, ZOZ Ropczycach oraz ZOZ w Dębicy skutkowało przejęciem koordynacji i zarządzania zespołami Ratownictwa Medycznego z powiatów Dębickiego, Jasielskiego, Strzyżowskiego i Ropczycko-Sędziszowskiego. Pracownicy działu informatyki i radiołączności SPPR kolejno instalowali sprzęt i uruchamiali w cyfrowym systemie łączności następujące obszary:

- Obszar Jasło uruchomiony 12.01.2015 roku.
- Obszar Strzyżów uruchomiony 10.02.2015 roku.
- Obszar Dębica – Ropczyce uruchomiony 12.05.2015 roku.

Całkowite przejęcie zarządzania zespołami ratownictwa medycznego oraz przełączenie numerów alarmowych do krośnieńskiej dyspozytorni nastąpiło:

- zespoły PRM z terenu powiatu jasielskiego – 15 stycznia 2015 r
- zespoły PRM z terenu powiatu strzyżowskiego – 2 marca 2015 r.
- zespoły PRM z terenu powiatu ropczycko-sędziszowskiego – kwiecień 2015 r.
- zespoły PRM z terenu powiatu dębickiego – 14 maja 2015 r.

Po zakończeniu procesu przejęcia zespołów PRM krośnieńska dyspozytornia medyczna nieprzerwanie pracowała na dostarczonym przez firmę "AKSEL" oprogramowaniu Systemu Wspomagania Dowodzenia oraz oprogramowaniu zintegrowanej łączności radiowej. Dużym plusem tego rozwiązania był niezależny od innych systemów, radiowy kanał przesyłania informacji o wyjazdach zespołów PRM. Mocną stroną systemu SWD była też możliwość podpowiedzi o dotychczasowym przebiegu choroby u pacjentów. Eliminowało to fałszywe lub złośliwe wykorzystywanie numerów alarmowych.

W dniu 5 czerwca 2017 roku w krośnieńskiej Dyspozytorni Medycznej uruchomiono Ogólnopolski System Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego. Nowy system oferuje pełną zastępowalność poszczególnych dyspozytorni medycznych przypadku wystąpienia awarii oraz zapewnia sprawne przekazywanie danych między służbami ratownictwa i porządku publicznego (przyjmowanie zgłoszeń z numeru alarmowego 112 oraz pozostałych numerów alarmowych) a następnie kierowanie ich do właściwej jednostki Policji, PSP, PRM, WOPR, GOPR oraz HEMS. W okresie poprzedzającym start ogólnopolskiego SWD PRM w Dyspozytorni SPPR równolegle funkcjonowały dwa systemy, firmy AKSEL oraz nowy ogólnopolski SWD. Skutkowało to ciągłością obsługiwanych zdarzeń i połączeń alarmowych podczas startu nowego SWD PRM. Oprócz głównego, ogólnopolskiego SWD PRM część systemu SWD „ConSEL” firmy AKSEL w postaci modułu mapowego z aktualnymi pozycjami Zespołów Ratownictwa Medycznego była w dalszym ciągu wykorzystywana. W obsługiwanym przez krośnieńską dyspozytornię terenie, dane o pozycjach poszczególnych zespołów Ratownictwa Medycznego były przesyłane poprzez zainstalowany w ambulansach ogólnopolski system SWD PRM oraz drogą radiową, za pośrednictwem użytkowanych przez zespoły cyfrowych radiotelefonów posiadających moduł GPS. Zwiększało to niezawodność i bezpieczeństwo lokalizacji koordynowanych przez krośnieńską dyspozytornię zespołów PRM na całym obszarze ich działania. Również infrastruktura łączności radiowej krośnieńskiej dyspozytorni była w pełni redundantna. W razie awarii linków internetowych do stacji bazowych (przemienników radiowych) dyspozytor miał w rezerwie bezpośrednie łącze radiowe (linię radiową) do stacji bazowych systemu zintegrowanej radiołączności.

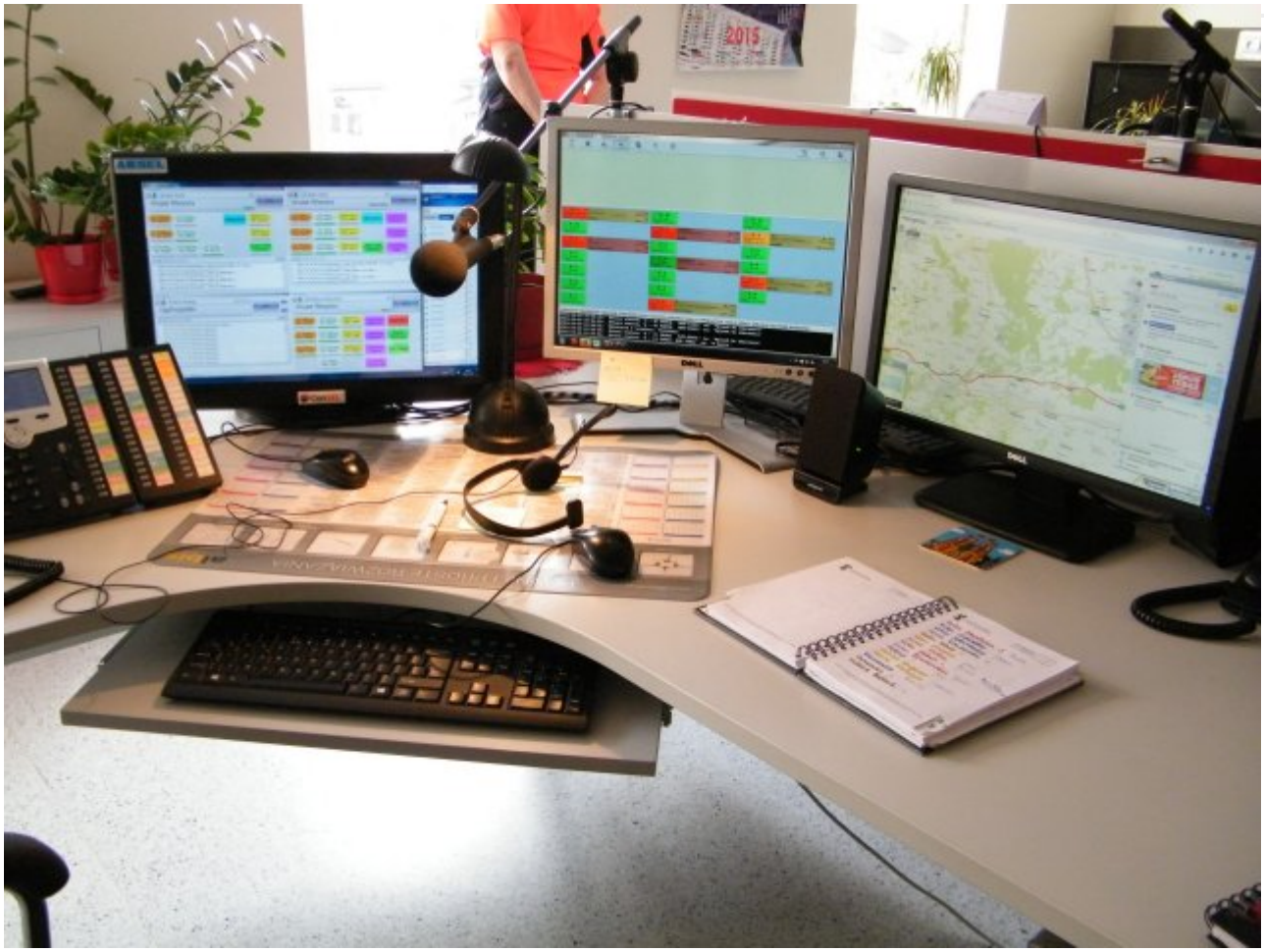

Aby zapewnić nieprzerwany profesjonalizm udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz zapewnić maksimum bezpieczeństwa załogom zespołów ratownictwa medycznego podczas wykonywania swojej pracy, Dyrekcja SPPR w 2017 roku rozpoczęła działania mające na celu zakup nowych ambulansów ratownictwa medycznego. Dzięki funduszom własnym firmy i zaciągnięciu kredytu, dwie pierwsze nowe karetki zabudowane na podwoziach samochodów RENAULT MASTER rozpoczęły dyżury w końcu września 2017 roku. Pozostałe trzy nowe ambulanse, również na podwoziu RENAULT MASTER zostały zakupione w grudniu 2018 dzięki środkom przekazanym z budżetu Wojewody Podkarpackiego do Starostwa Powiatowego w Krośnie. Krośnieńskie Pogotowie rozpoczęło nowy, 2018 rok z odnowionym i wyposażonym w nowoczesne urządzenia medyczne taborem samochodowym.

21 października 2019 roku zakończył się remont budynku krośnieńskiego Pogotowia Ratunkowego. Zakres prac obejmował docieplenie ścian zewnętrznych i fundamentowych oraz stropodachu. Wymieniono stolarkę drzwiową oraz okienną, zmodernizowano system grzewczy. Na dachu budynku pojawiła się instalacja fotowoltaiczna. W całości zmodernizowano oświetlenie wewnętrzne oraz zewnętrzne, instalując nowoczesne energooszczędne źródła światła.

W maju 2020 roku dzięki unijnemu wsparciu, pięć nowych karetek transportowych na bazie Fiata Doblo L2H2 Multijet trafiło do wszystkich stacji pogotowia na Podkarpaciu. Jedna z nich została przekazana do krośnieńskiego Pogotowia. Karetki zostały zakupione ze środków do walki z koronawirusem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020.

W lipcu 2020 roku dwie nowoczesne karetki zabudowane na podwoziach Mercedesa Sprintera trafiły do krośnieńskiego Pogotowia dzięki Unijnej pomocy w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020.

Na początku 2021 roku w związku z centralizacją ratownictwa medycznego na Podkarpaciu powstało konsorcjum, w skład którego weszło pięć podmiotów - stacje Pogotowia w Rzeszowie, Mielcu, Przemyślu, Sanoku oraz Krośnie. W skład konsorcjum wchodzą firmy, które miały dyspozytornie medyczne. Plan działania Państwowego Ratownictwa Medycznego przedstawiony przez Wojewodę Podkarpackiego zakłada jeden rejon operacyjny i jedną skoncentrowaną dyspozytornię medyczną na całe województwo Podkarpackie. Dla krośnieńskiego pogotowia wiązało się to z przejęciem i zatrudnieniem ratowników medycznych z trzech dotychczas obsługiwanych przez krośnieńską dyspozytornię medyczną powiatów, Jasielskiego Ropczyckiego oraz Strzyżowskiego.

W dniu 23 lutego 2021 roku, o godzinie 22:00 krośnieńska dyspozytornia medyczna została wyłączona. Obecnie obsługę wszystkich zgłoszeń alarmowych z całego województwa podkarpackiego przejęła skoncentrowana dyspozytornia medyczna w Rzeszowie.